

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie w Poniedziałek dnia 20 Stycznia r. s. 1830 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg dnia 11 stycznia.

(z Gazety Senackiej).

z Bożey Łaski

M Y NIKOŁAY PIERWSZY.

CESARZ I SAMOWŁADCA WSZECH ROSSYY,
etc. etc. etc.

Pożyczki na ewikcyą majątkow ruchomych z Bankowych Ustanowien Państwa początkowie otworzone były w tym zamiarze, ażeby, z iedney strony zachęcić postępy rolnictwa, gospodarstwa i przemysłu, a z drugiej kapitałom nieczynnym podać, przez pośrednictwo lokacyi, sposoby do pewnego i pożytecznego obrotu.

Za główną tego zasadę zawsze było stanowiono, ażeby w pożyczkach, otrzymywanych z lokacyi, i w obowiązkach, wkładanych przez pożyczki, zachować należytą proporcycją. Dla tego prawidła lokacyi i pożyczek, tak w ich terminach, iako i w procentach, z odmianą okoliczności nie iednokrotnie się odmieniały.

Prawidła pożyczek, od roku 1824 nastających, chciaż w terminach swych wystawiały mnogie pożytki; ale doświadczenie dowiodło, że warunki procentow, za zmniejszeniem się dochodow z majątkow nieruchomych, a szczególniej za spadaniem ceny produktow wiejskich, po spadnięciu nie mieyscowem, ale spólnem wszystkim Państwow, — zamieniały się w wielką dla dłużników uciążliwość. Niechcymy tego skutkiem byłoby z iedney strony nagromadzenie się lokacyi bez żadnego ich użytku, z drugiej zaś ścieśnienie dłużników i stopniowa ruina samychże majątkow, pod ewikcyą będących.

Dla zagrozenia tym skutkom i dla przywrócenia między lokacyami a pożyczkami tej proporcjonalności, która zawsze była zasadniczą ośnową Bankowych Ustanowien, — Uznaliśmy rzeczą konieczną, z iedney strony w warunkach pożyczkowych postanowić, iakie tylko można, ulżenia, z drugiej zaś procenta lokacyi przywieść do miary temu odpowiedney. Zupelna przy tem zostawie się wolność tym wszystkim, którzyby podług tego środka nie życzyli sobie zostawiać kapitałow swoich w tych Ustanowieniach, i wziąć je na powrót na ogólney Bankowych prawideł zasadzie. Pokoy, którego Rossya za błogosławieństwem Boskiem teraz używa, i stan dochodow Państwa, podają dostateczne i gotowe ku temu sposoby.

Na tych zasadach ułożone, w osobnym Komitecie, szczególne o lokacyach i pożyczkach prawidła, po ich rozpatrzeniu na Radzie Państwa, przesyłając przy tém do Rządzącego Senatu, Rozkazujemy: przywieść je do należytego wykonania.

Ochraniając przez to pożytki szlachty i wszystkich w ogółności właścicieli majątkow nieruchomych, chcieliśmy dać im nową iekoyim�ą nieustanną Naszey pieczołowitości około ich pomysłności na gruntowney przy tém nadziei, że dogodności w pożyczkach, teraz im darowane, obrócone będą, nie ku powiększeniu długow na marnotrawstwo, ale posłużą zachęceniem do lepszego urzadzania zaprowadzeń gospodarskich i do mierności w wydatkach, z którą małe nawet dostatki wzrastają i do potomków przeschodzą, a bez

którey i największe, od przodków zebrane bogactwa, znikają.

W St-Petersburgu dnia 1 stycznia. 1830 r.

(podpisano:)

NIKOŁAY.

PRAWIDŁA O LOKACYACH I POŻYCZKACH W USTANOWIENIACH BANKOWYCH.

Rozdział I. Rozporządzenia ogólne.

§ 1. W Ustanowieniach Bankowych t. i. w Bankach: Handlowym i Pożyczkowym, w Kassie Zachowawczej St-Petersburskiej i Moskiewskiej i w Izbach Powszechney Opieki, ustanawiają się odąd procenta za lokacye po cztery, a od pożyczek, na majątki nieruchome, po pięć od sta na rok.

§ 2. Ktoby z prywatnych lokatorów nie życzył sobie zostawiać swych kapitałow dla obrotu w Bankowych Ustanowieniach, za 4 procenta, może je uzyskać, na ośnowie ogólney prawideł Bankowych.

§ 3. Potrącanie wexlow w Banku Handlowym pozostaje na terażniejszey ośnowie, t. i. potrącanie procenta oznaczają się proporcjonalnie do handlowych okoliczności.

Uwaga. Również obecne postanowienie nie tyczy się i tak nazwanych ukazowych sześciu procentow, ustanowionych dla prywatnych tranzaktow i innych zdarzeń.

§ 4. Pożyczki w Bankowych Ustanowieniach zamierzają się na przyszłość:

1) Na domy, zamiast 12tu na piętnaście lat, z opłatą corocznie pięciu procentow na kapitał, i tyleż procentow, podług przyłączoney tabelli A, na tej ośnowie, iak teraz czynione były takowe pożyczki na 12 lat.

2) Na majątki osiedlone.

3) Zamiast terażniejszych 24roletnich pożyczek, na dwadzieścia sześć lat, podług wyliczenia lit. B, z opłatą corocznie pięciu procentow interesu, dwóch procentow umorzenia i z opłatą iednorazowie iednego procentu premium.

b) Na 37 lat podług wyliczenia lit. C, z opłatą corocznie oprócz pięciu procentow interesu, iednego tylko procentu umorzenia, i iednorazowie iednego i pół procentu premium.

§ 5.) Zaciągnięone dotąd 8mioletnie pożyczki pozostają w swej mocy, jeżeli dłużnik nie zechce ich przenieść na nowe terminy. Lecz nowe takie pożyczki nie będą dopuszczane.

§ 6. Dłużnikowi zostawie się prawo przed nadejściem nawet terminow opłacić należny kapitał cały albo częściami; ale w ostatniem zdarzeniu, części na opłatę kapitału wpływające, powinny składać summy okrągłe, tysiącow lub stow, dla uniknienia drobności rachunkow w procentach, na zostających zatem czas pożyczki.

§ 7. Ażeby przy takich nowych obrótach nie nastąpiła uciążliwość, iak dla Bankowych Ustanowien, w prowadzeniu rachunkow i spraw, tak i dla samey publiczności w rozrządzeniu kapitałami, postanawia się dla tej operacyi poniższa stopniowość.

a) Od dnia otrzymania w Ustanowieniach Bankowych nowych prawideł, o lokacyach i pożyczkach, ma być płacono od wszystkich loka-

cy, nowo dla obrótu wpływających, po cztery procenta na rok.

b) Od lokacyi, dotąd dla obrótu z procentow wniesionych, Bank Handlowy ma wydawać po pięć procentów do dnia 1 marca 1830 roku, a od tego dnia po cztery. Odeski Kantor Banku Handlowego postępuje na teżyże osnowie.

c) Moskiewska Kassa Zachowawcza wypłaca od dawniejszych lokacyi po pięć procentów do 1go lipca 1830 roku, a od tego dnia po cztery. Przeniesienie pożyczek z tej kassy uczynionych na nowe terminy, ze zmniejszonemi procentami, zacznie się po upływie od dnia 1go lipca dwóch miesięcy, t. i. od dnia 1go września tegoż roku.

d) St. Petersburska Kassa Zachowawcza ma wypłacać od dawniejszych pożyczek po 5 procentów, do dnia 1go listopada 1830go roku, a od tego dnia po 4%.

Przeniesienie w niej pożyczek zacznie się od 1go stycznia 1831go roku.

e) Bank pożyczkowy wypłaca od dawniejszych pożyczek po pięć procentów do 1go marca 1831 roku, a od tego dnia po 4 procenta.

Przeniesienie pożyczek zacznie się w tym Banku od 1go maja 1831 roku.

Rozdział II. O lokacyach.

§ 8. Lokatorowie, chcący zostawić pierwsiy wniesione kapitały w obrócie za 4 procenta, nie mają potrzeby żądać nowych biletów, ponieważ Ustanowienia Bankowe, we wszelkiem zdarzeniu od wyżej postanowionych w § 7 terminów, będą wylizwały od nich po 4%.

§ 9. Z resztą, jeżeli który z lokatorów zechce odmienić dawniejsze bilety na nowe, tedy Bankowe Ustanowienia obowiązane są wydawać je bez zwłoki, po zrobieniu należytego obrachunku procentów, jeżeli summy obracały się czas oznaczony.

§ 10. Uzyskanie obracających się w Bankach i Kassie Zachowawczej kapitałów skarbowych i miejsc zgromadzeniowych (обшественныхъ), ażeby napróżno nie zatrudniać Ustanowień Bankowych, nie może mieć miejsca przed upływem jednego roku od wydania tych prawideł, bez poprzedniczego rozwiązania Ministra Skarbu, który w takich zdarzeniach znosi się ze Zwierzchnością Kasy Zachowawczej. Lokacje w sprawach iskowych zostają w tym względzie na prawie osób prywatnych. (Dalszy ciąg nastąpi).

Przez Najwyższy Ukaz do Rządzącego Senatu pod dniem 13 grudnia, w liczbie urzędników najtęskawiej podniesionych do rang wyższych, w nagrodę gorliwości, z jaką sprawowali swe obowiązki, a przez Zwierzchność zaświadczonej, mianowani są: radca dworu, inspektor wileńskiej policji medycznej, Andrzej Seifert, radca kollegialnym; radcy honorowi: Piotr Kossowicz, nauczyciel szkoły chłopiennickiej; wyższy nauczyciel w gimnazyum podolskiem Bazyli Kotelski; uważani podług ustaw w gley klasie: professor liceum wołyńskiego Józef Bokszczanin; magistrowie: starszy nauczyciel gimnazyum kroskiego Wincenty Hurczyn; nauczyciel szkoły powiatowej przy gimnazyum mińskiem Ignacy Legatowicz; nauczyciele gimnazyow: mińskiego Kazimierz Osmolski, białostockiego Antoni Maciuński, grodzieńskiego Nikołaj Pawłowicz, podolskiego: Paweł Bielecki, Wincenty Naksianowicz; nauczyciele szkół: chłopiennickiej Onufry Zdanowicz, i liceum wołyńskiego Jarkowki; na mocy ukazu 6 sierpnia 1809 r., 12 sierpnia 1810 i 14 stycznia 1811 r. assessorami kollegialnymi.

— Przez najwyższy ukaz pod dniem 23 grudnia, zwyczajni professorowie uniwersytetu sankt-petersburskiego, radcy dworu, Nikołaj Szczegłow i Józef Sgowski, mianowani są radcami kollegialnymi.

— Przez najwyższy ukaz pod dniem 27 grudnia, mianowani są na wakanse sędziów sądu ieneralnego gubernii półtawskiej: 1go departamentu: radca stanu Diakow, 2go assesor kollegialny Babanin.

Ukazy Rządzącego Senatu.

D. 3 stycznia 1830 r. z Powszechnego Zebrańia pierwszych 3ch Departamentów, o niewalnianiu włościan skarbowych starościńskich, wybieranych na cerkiewnych starostów, od powinności na rzecz arendatorów.

D. 4 stycznia 1830 r. z 1go Departamentu, o zostawieniu naczelnikom gubernij utwierdzać na rachunek dochodów miejskich budowy, nie przewyższające jednego tysiąca rubli assygnacyami.

D. 4 stycznia 1830 r. z 1go Departamentu, o wytrzymaniu 10tej klasy Protopopowa w areście 4 miesiące, o nieprzeznaczaniu go nigdzie i zabronieniu mu przemieszkiwania w Nowogrodzie i osiedleniu wojskowem.

— Przyjechali do tutejszey stolicy: dnia 7 stycznia, z Tweru, Naczelnik 1szej dywizyi ulanów, Jenerał-Porucznik Xiaże Chitkow; dnia 8, z Żytomierza, Dowódca 2giej brygady lekkiej gwardyjskiej dywizyi kawaleryjskiej, Jenerał-Maior Glazenap; z Nowogrodu, Naczelnik sztabu osiedlonego korpusu grenadyerów, Jenerał-Maior Hurko 2gi; z Georgiewska, zostający w kawalerji, J. M. Anrep; z Woznesieńska Jenerał-Adjutant Szenszin 1szy; z Witebska, Naczelnik 3ciej dywizyi pieszey Jenerał-Porucznik Skobelew.

— Wyjechali: dnia 8 stycznia, do Moskwy, drogą komunikacyi Jenerał-Maior Matuszewicz; dnia 9, traktem marszu wojsk 2giej gwardyjskiej dywizyi pieszey, Jenerał-Adjutant Sazonow. (R. I.)

Tyflis, dnia 12 grudnia.

Dnia 6 t. m., w uroczystym i najradośniejszym dla Rosyji dniu, Wysokich Imienin Najjaśniejszego Cesarza Jegomości, w Soborze Katedralnym, pośród gromu dziań, Wysoce-Najprzewielebniejszy Metropolita, Jonasz, odprawił modły, za zdrowie i pomyślność Cesarza Jegomości i całego Najjaśniejszego Domu. W tymże dniu, był wielki obiad u P. Wodza Naczelnego. Wieczorem miasto było oświecone. (R. I.)

— Dnia 10 t. m., wyjechał z Tyflisu do Georgiewska, Naczelnik 14stej dywizyi, Baron Rozen 2gi. Na linii Kaukaskiej rozłożone są tej dywizyi 4ry półki: moskiewski, butyrski, 27my i 28my strzelców; dwa półki pozostałe: Tarutynski i Barodyński, zsydują się teraz w Achatychu. Te wyborne półki, noszące sławne imiona, które przypominają wiekopomne czyny pamiętney wojny oyczystey, przyszyły do granic Gruzji i posuwały się ku zawodowi walki, usiłując przez gorliwy zapał i chęć odznaczyć się w obliczu Najjaśniejszego Monarchy; ale wnet po ich przybyciu, szybkie oręża rossyjskiego powodzenia, koniec położyły działaniom wojennym.

— Na skutek rozporządzenia główney zwierzchności miejscowej, został w Tyflisie ustanowiony Komitet, pod prezydencyą sprawującego obowiązki Naczelnika sztabu korpusowego, artylerji Jenerał-Maiora Żukowskiego, w celu wynalezienia środków ku wytępieniu chorób epidemicznych, które tak często okazują się w różnych miejscach kraju Zakaukaskiego. Członkami tego komitetu są naznaczeni: Półkownik Koszarow, sztabs-doktor korpusowy; Radca Kollegialny Iljaszenko; główny doktor szpitalów wojskowych, Radca Stanu Prybil; Doktor dywizyjny, Assesor Kollegialny, Silicz. Głównemi przedmiotami obowiązków tak pożytecznego ustanowienia, są: 1) dokładne poznanie klimatu w różnych miejscach kraju Zakaukaskiego i jego działania na zdrowie ludzi; 2) wysledzenie chorób epidemicznych, często się tu zjawiających, oraz ich przyczyn; 3) obmyślenie środków do zatamowania tych chorób. Dnia 7 t. m. komitet miał pierwsze swe posiedzenie. (P. P.)

B i e r e z o w.

Dnia 1 listopada roku przeszłego, o godzinie 5tej z południa, była tu nadzwyczajna zorza północna. Pośród cichey pogody, część nieba północna i zachodnia były pokryte gęstemi chmurami; przez nie był zastoniiony wschodzący od pół-

nocy xiężyc, lecz blask jego oświecał nad nim część nieba, w kształcie odcinka koła. Na samej północy, wzdłuż wyższego pasa i gęstego obłoku, który się ciągnął od wschodu na zachód, ukazywało się światło, podobne do słabego blasku xiężycy. W kwadrans, dały się postrzedz krótkie słupy, w postaci szerokich promieni, stojące pionowo nad wyżej wspomnianym obłokiem, po cztery i po pięć razem; z pomiędzy nich środkowe były dłuższe od pobocznych, a każda grupa stawiała widok na pół rozłożonego wachlarza. Słupy te nie były prostopadłe do poziomu, lecz wszystkie miały spólny skoncentrowany kierunek ku północy, iakby pochodzący od światła niebieskiego, będącego na tym punkcie horyzontu, a przed wzrokiem widzów zakrytego obłokami. Po niejakim czasie, słupy stały się jaśniejszemi i nagle, w stronie wschodniej i zachodniej, po końcach linii iasných słupów, ukazały się dwa wielkie, prostopadłe, szerokie, pasy światła ciemno-czerwonego; co chwila kolor czerwony stawał się wyższym i wyraźniejszym; i nakoniec, obadwa pasy, podniosły się jeszcze wyżej, rozpostrzeniły szeroki, purpurowy pas nad słupami światłemi, zgoła się ich niedotykający. Cały ten fenomen miał wtedy postać wspaniałego łuku purpurowego, między swemi czerwonymi podstawami wspieranego rzędem wielu iasných słupów. Ta zorza razem ze wszystkiemi swemi zmianami, trwała blisko godziny. Ale gdy xiężyc zaczął wychodzić zpoza obłoków, które go ukrywały, znikł ten widok wspaniały, ustępując pomалу mocniejszemu blaskowi światła nocnego.

(P.P.)

KRÓLEWSTWO POLSKIE.

Warszawa dnia 22 stycznia.

(z Gazety Warszawskiej).

Stosownie do ostatecznej decyzji N. PANA, pomnik Xięcia Józefa Poniatowskiego, umieszczony być ma na pierwszym dziedzińcu pałacu Namiestników Królewskich, to jest, pomiędzy kratą i łańcuchami. Słychać, że odlanie pomnika tego nastąpi w fabryce bronzów PP. *Gregoire*, w której odlany został pomnik *Kopernika*. Co do ostatniego z tych pomników, ten nie prędkiej, iak za miesiąc trzy będzie mógł stanąć na miejscu swego przeznaczenia. Taż fabryka PP. *Gregoire* trudni się obecnie uskuteczniem bronzowych ozdób do pomnika *Jana III*, mającego być wzniesionym w kościele XX. Kapucynów w Warszawie, mianowicie zaś poduszki, na której spoczywać mają puklerz, miecz, berło i korona królewska, i takowe za dni dziesięć ukończyć się spodziewa.

(z Korrespondenta Warszawskiego).

Polecenie, jednemu z handlowych domów tutejszych nadesłane zza granicy, względem kupienia obligacyi udziałowych polskich, sprawiło tak wysokie podniesienie ich ceny, że to wielu doświadczonych negocyantów w zadumienie wprowadziło.

Do gmachu nowego teatru sprowadzono z fabryk Kunowskich kamienie, przeznaczone na kolumny frontowe. Niektóre z nich ciągnięte były przez 24 koni.

Donoszą z Paryża, iż tam zrobioną została machina, za pomocą której, jeden człowiek w dniach 6, sto beczek zwyczajnych wygotować może. Skoro tylko doświadczeniem użyteczność tej maszyny stwierdzoną zostanie, ma być ona sprowadzoną do Warszawy dla Towarzystwa wyrobów zbożowych, do robienia beczek na mąkę we młynie parowym.

ANGLIA.

London, dnia 5 stycznia.

(z Gazety Warszawskiej.)

Słychać, iż Gabinet nasz wszedł w układy z francuskim, względem zaliczenia jeszcze Grecyi 500.000 franków. Mówią także, iż Xięże Sasko-Koburski *Leopold* przyjdzie na wyznaczenie Greekie. Tutejsza Gazeta *Goniec*, pisząc o skutecz-

nieniu planu połączenia morza Atlantycznego z morzem Śródziemnym, za pomocą kanału idącego przez Francją, tak się dalej wyraża: „Dzienniki zagraniczne umieściły niedawno liczbę okrętów, które muszą corocznie dla handlu północno-zachodniej Europy z morzem śródziemnym, przepływać ciążną gibraltarską. Mówią, że 6,000 podróży odbywa się corocznie tym sposobem, i że wszystkie okręty daleko krótszą miałyby drogę, gdyby przeprowadzono kanał z *Baionny*, lub z innego iakiego portu odnogi Biskajskiej aż do morza śródziemnego. Dodajmy jeszcze i tę okoliczność, iż przy wielkich wiatrach niebezpieczno jest zarzucać kotwice w zatoce Gibraltarskiej, czego dowodem są liczne przypadki, i że prócz tego wielkiem byłoby dobrodzieystwem dla Francyi, Anglii i wszystkich innych narodów, będących w związkach handlowych z morzem śródziemnym, gdyby oba te morza wył. rzeczonym sposobem połączone. Lecz, czyliż można spodziewać się, aby tak kosztowne dzieło wykonane było kiedyś przez towarzystwo kupieckie? Odległość *Baiony* od *Tuluzy*, tych dwóch najbliższych miejsc, wynosi przeszło dwieście mil angielskich. Istniejący obecnie kanał z *Tuluzy* do morza śródziemnego potrzebaby wtedy znacznie podkopać, aby na nim przepływać mogły okręty, przeznaczone do podróży na morzu śródziemnym. Kanał Kaletański kosztuje blisko 1 milion funt. szterl. (40 milionów złotych polskich), a zaledwie o piątą część jest tak długi, iak projektowany. Kapitałisci francuzcy nie są do podobnych przedsięwzięć przyzwyczajeni; Angielskim i Niderlandzkim trudnoby było wydać pieniądze na tę linią łączącą, która dla swego położenia podlegałaby wyłącznie kontrolii rządu Francuzkiego.”

Niedawno wieloryb zgruchotał statek przy brzegach Szkocyi, i połknął trzech ludzi z jego osady. Teraz znaleziono nieżywego wyrzuconego na brzeg. We wnętrznościach jego był żywy płód mający długości 18 stóp.

— Dnia 7 —

Xięże Sasko-Koburski *Leopold*, przybywszy dziś do tutejszej stolicy, miał rozmowę z Xięciem *Wellingtonem*, i w swoim nowo-urządzonym pałacu dał wielki obiad, na którym znajdowali się: Lord Kanclerz, Hr. *Aberdeen*, Vice-Hrabia *Melville*, Lord *Ellenborough*, Pan *Peel*, Pan *Murray* i Kanclerz Izby skarbowej.

Donoszą z *Gibraltaru* pod dniem 17 z. m. iż oddział wojska posłany z tamtąd niedawno do *Malty*, po pięciodniowej żegludze, został zniewolony przeciwnym wiatrem do powrotu.

— Dnia 8 —

Nie mamy tu jeszcze pewności, względem wyboru Xięcia Sasko-Koburskiego na władcę Grecyi. Okoliczność ta mogła być przedmiotem wczorajszej narady jego z Xięciem *Wellingtonem*.

(z Korrespondenta Warszawskiego.)

Xięźna *Kent* kazała podczas ostatnich mrozów, wspierać mnóstwo starców i chorych.

I lekarze zaczynają już w Anglii doznawać skutków panującej teraz w tym kraju nędzy. Wielu lekarzy odpłynęło żąd do Ameryki i do osady *Vandiem*, w nadziei znalezienia tam sposobu do życia.

FRANCYA.

Paryż dnia 7 stycznia.

(z Gazety Warszawskiej.)

Hrabia *Appony*, Posel austriacki, przy Dworze naszym, dał wczoraj świetny bal, na którym się całe ciało dyplomatyczne znajdowało. Między gośćmi był także Pan *Sidney Smith*.

We wszystkich prawie prowincjach Francyi skarżą się mieszkańcy na zbytne mrozy i wielkie śniegi; w południowych lękają się o drzewa oliwne, iezelby mrozy były jeszcze większe. Uważają, iż od roku 1709 wszystkie lata, których liczba kończyła się na 9, odznaczały się nadzwyczajnie tęgą zimą.

Gdy bryg *le Naguer* wysłany z *Tulun* do Morei z rozkazem, aby pozostałe wojsko wypra-

wy naszey wstrzymało jeszcze oddalenie się z Peloponezu, przybył do przeznaczonego miejsca, wojsko to zabierało się już do wsiadania na okręty, i kilka oddziałów jego było nawet na statkach przewozowych. Odebrawszy Jenerał Schneider nowy rozkaz, kazał natychmiast wysieść wojsku na ląd i udać się do stanowisk. Wojsko francuzkie będące jeszcze w Morei wynosi ogólnie 2700 ludzi.

— Dnia 9 —

Biuro Akademii francuzkiej miało onegdaj zaszczyt przedstawić Królowi Jmci nowo-obranych członków Panów *Arnault* i *Etienne*, przyczem złożono mowy mianę w czasie ich przyjęcia.

Według Dziennika *National*, Xiążę Sasko-Koburski *Leopold* miał się zaślubić z córką Xiążęcia *Orleanu*, dla ułatwienia sobie wyboru na tron Grecyi. Wieść ta jest bezzasadną, gdyż według życzeń rodzinnych, wspomniana Xiężniczka ma być zaślubiona następcy tronu Neapolitańskiego, co ułożone zostało podczas zjazdu Króla Jmci Neapolitańskiego i Xięcia *Orleanu* w Delfinacie. Twierdzą nawet, iż małżeństwo zostanie zawarte na wiosnę, i że w ten czas Król Neapolitański przybędzie do Paryża pod nazwiskiem Hrabiego *Syrakuzy*.

Dziennik Tuloński donosi z listów odebranych z Morei, iż w *Nawarynie* czyniono przysposobienia do wysłania znajdującego się tam wojska na statkach do *Aten*. Uzbrojenie okrętu liniowego *Provence*, przeznaczonego do Lewantu, idzie z pośpiechem w porcie Tulonu.

(z Korrespondenta Warszawskiego).

Dziennik handlowy mówi: Rządowi naszemu podano dwa plany do podbicia Algieru: 1) wysłać 25,000 wojska lądowego ze wszelkimi potrzebami wojennymi, 2) skłonić Wice-Króla Egiptu do dostawienia dostatecznego oddziału wojska pod rozkazy nasze, końcem oblężenia Algieru. Ponieważ zaś nie chcą wojska naszego wystawiać na działanie złego klimatu, obrano więc plan ostatni, i w tym celu wysłano pułkownika *Huader* do *Alexandryi*.

H I S Z P A N I A.

Madryt dnia 25 grudnia.

(z Gazety Warszawskiej).

Królestwo Ichmość Neapolitański zamyslał zwiędzić *Aranjuez*, *Ildefonso* i *Escorial*. Wracając do kraju swego udadzą się przez Paryż. Xiążę Neapolitański *Scillo*, intendent domu królewskiego, otrzymał dostojność Granda Hiszpańskiego. Hrabia *d'España* został Szambelanem. Mianowanie to poczytują za pozor uwolnienia go od Wielkorządstwa Katalonii.

Wielkorządca Walencyi, *Longa*, otrzymał wielki krzyż orderu *Ferdynanda*.

Zaślubienie Monarchy naszego obchodzono w *Kadyxie* przez trzydniowe uroczystości i domy co wieczor były oświecone. Dnia 14 b. m. wieziono wizerunki Króla Jmci i dostojnej Matki Jego w paradnym powozie przez miasto, a na placach publicznych wystawiono alegoryczne ozdoby i bramy tryumfalne. Dano oraz hojną ialmużnę ubogim.

T U R C Y A.

Szambul, dnia 13 grudnia.

(z Gazety Warszawskiej).

Od czasu balu, danego na fregacie Angielskiej *Blonde*, na którym urzędnicy Turcy tak ochoczo wzięli się do wina. Mówią o ważnym rozporządzeniu, które wkrótce ma ogłosić Mufty, to jest, iż odtąd używanie wina jest dozwolone, ale nakazuje się każdemu, aby się wystrzegał pijaństwa, gdyż przeciw bogatszym muzułmanom wymierzona będzie niezawodnie kara pieniężna, a przeciw uboższym, chłosta.

Wedle listów z *Adryanopola*, wielka tam panuje radość, iż to miasteczko będzie zostawało pod zwierzchnictwem Baszy Skutaryyskiego.

Od granic tureckich dnia 27 grudnia.

Gazeta Agramska donosi od granic Bośni z *Kostażnicy* pod dniem 20 grudnia: „Uptęgniło już przeszło 3 tygodnie, iak kilku Turków, którzy z Wezyrem Trawnikiem znajdowali się w Rumelii, przybyło do *Novi*; tak Rumelia, iako też Bośnia zostaje w dobrym stanie zdrowia. Od czasu, iak dzielnie ścigano rozbojników, którym zabrane było odebrano, nie doznaliśmy tu żadnego napadu; lecz *Hassan* Aga z swoją bandą rozbojników snuje się po kraju i rabuje. Niedawno zabrał wszystko było z pięciu wsi tureckich w okolicy *Bihaeh*, i ze wsi *Lusinya* w Kapitanacie Kruperskim; wyzwał mieszkańców ze wszelkiej ruchomości, a Turków, którzy się bronili, życia pozbawił. Xiądz Grecki, który się tu schronił, potwierdza powyższą wiadomość.”

— Dnia 29 —

Niemiecka *Powszechna Gazeta* donosi z *Jassy* pod dniem 26 grudnia: „Od czasu przybycia Jenerała *Kisielewa*, przedsięwzięto wielkie poprawy w administracyi Xięztw, i z ciekawością oczekują wyboru Hospodarów. Związki handlowe coraz się powiększają: wielu kupców, którzy dawniej mieli spekulacye tylko w obrębie Xięztw, prowadzą teraz znaczny handel z Serwią, i usiłują go jeszcze rozszerzyć, co dowodzi, iż iakkolwiek dotkliwą być może wojna dla krajów, w których się prowadzi, oznajamia jednak nawzajem ludy oddalone lub stosunkami odłączone, i wskazuje im korzyści bliższego związku, a przez to przykłada się do większej ich pomyślności i cywilizacyi.”

(z Korrespondenta Warszawskiego.)

Macedonia wkrótce oddzielona będzie od Państwa Ottomańskiego. *Seres* zostało niedawno złupione przez Albańczyków, którzy takim sposobem chcieli sobie wynagrodzić zółd, należący się im od *Jussuf* Baszy, pustoszyiela Peloponezu i obrońcy Waray. Wszyscy chrześciance mieszkający w górach są uzbrojeni, i postanowili stać się sędziami we własnej sprawie, jeżeli nie pośpieszą nadać im zupełnej równości praw z mahometanami. Ci, którzy chcą utrzymać państwo Osmańskie, wnoszą, że prawowierny patriarchy powinien być uważany na równi z Muftym, i że Grecy przypuszczeni być powinni do Dywanu. To są prawdziwe reformy, od których zacząć wypada. Przy dobrej administracyi mógłby Sulttan znaleźć pomiędzy Grekami zdalnych майт-ków i żołnierzy. W niektórych powiatach zgodzili się z sobą Turcy i Chrześciance, aby wzajemnie szanowali swoją religią, spokojnie pola swe uprawiali, związki małżeńskie pomiędzy sobą zawierali, iako bracia żyli i aientów Sultana powypędzali. Rzymsko-katolicy chrześciance w Illirii macedońskiej, wolni są oddawna od wszystkich podatków. Jeżeli granice Grecyi rozciągnąć się będą aż do Eubei, wtedy i w Salonichy zsydą zmiany.

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

(z Gazety Warszawskiej.)

— Do uprzątnięcia śniegu z ulic paryżkich użyto 600 kar i 4000 ludzi.

— Lord *Exeter* wygrał w roku zeszłym 25,000 funt. szter. (1,000,000 zł. pol.) przez zakładki na wyścigach konnych.

— Dnia 28 listopada umarła w Ameryce północnej siostra sławnego *Washingtona*. Zachorowała w podróży, i w kilka minut zakończyła życie.

Pozwolono drukować. Zpołecenia JW. Litewskiego Wojennego Gubernatora. Andrzej Bucharski Rzeczywisty Radea Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.